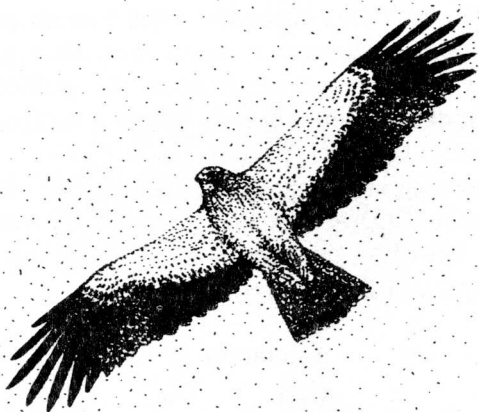

OBSERWACJA ORZEŁKA (*Hieraetus pennatus*) POD SIEDLCAMI

13 V 1994 na peryferiach Siedlec obserwowałem orzełka lecącego w kierunku wschodnim (Akceptacja KF PTZool.). Wielkość lecącego drapieżnika określiłem na 1,5 raza większą od żerujących w pobliżu śmieszek (*Larus ridibundus*). Sylwetka była podobna do myszołowa (*Buteo buteo*), ale opisywany ptak był smuklejszy i miał stosunkowo długi ogon. Ocenilem, że długość ogona była zbliżona do szerokości skrzydeł. Ptak w czasie szybowania trzymał ogon złożony, ale gdy krążył czasem go rozkładał. Skrzydła były palczasto zakończone z wystającymi lotkami pierwszorzędowymi. W czasie krążenia orzełek trzymał skrzydła niemal poziomo, a podczas szybowania dłonie były nieco opuszczone. Przypominał tym orliki (*Aquila sp.*), z tym że one opuszczają dłonie znacznie głębiej. Wierzch ciała orzełka był jasnobrązowy, z widocznym rozległym rozjaśnieniem na pokrywach skrzydłowych. Jasna plama zdobiła również nasadę ogona. Nie zauważyłem natomiast rozjaśnień u nasady skrzydeł, ale mogło to być spowodowane dosyć znaczną odległością. Tułów był od spodu jasny i połyskiwał w słońcu. Pokrywy podskrzydłowe były również jasne, wyraźnie kontrastujące z ciemnymi lotkami.

ADH'86

rys. A. Dmoch

Orzełek występuje w dwóch odmianach barwnych: jasnej i ciemnej. Obie odmiany mają wierzch ciała ubarwiony podobnie jak kania czarna (*Milvus migrans*). W odróżnieniu od niej, orzełek ma jasne pokrywy ogonowe kontrastujące z ciemnym kuprem i ogonem oraz widoczne z bliskiej odległości białe plamki

u nasady skrzydeł w okolicy karku. Forma jasna, do której należał opisywany ptak, jest dosyć łatwa do rozpoznania w terenie. Od spodu rozkładem barw przypomina bociana białego (*Ciconia ciconia*) ma białawe pokrywy skrzydłowe i czarne lotki. Natomiast forma ciemna może być mylona z samicą lub pierwszorocznym błotniakiem stawowym (*Circus aeruginosus*). Diagnostyczną cechą w tym przypadku jest jaśniejszy klin na kilku wewnętrznych lotkach pierwszorzędowych. Należy pamiętać, że ptak ten posiada opierzony skok, widoczny oczywiście z bardzo małej odległości.

Orzełek był na Mazowszu dotychczas obserwowany tylko dwukrotnie. W XIX wieku koło Warszawy obserwowano we wrześniu (bez podania roku) dwa ptaki (Taczanowski 1882), a jednego ptaka widziano 18 V 1990 w Puszczy Kampinoskiej (Komisja Faunistyczna 1994).

Literatura

Komisja Faunistyczna 1994. *Rzadkie ptaki obserwowane w Polsce w roku 1992.*

Not. Om. 35: 157-170.

Taczanowski W. 1882. *Ptaki krajowe*. I-II. Kraków.

Artur Gołowski